

Shabana er uvanlig tøff og modig.

Overskridende

IdaLou Larsen

KOMMENTAR

Man kan mene hva man vil om Shabana Rehman – og det er da også mange som gjør. Noen har latt seg sjokkerte over hennes trang til å banne i alle kirker, sin egen i særdeleshett, andre misliker hennes forkjærlighet for stadig å plassere seg selv i begivenhetenes sentrum, for øvrig en allmenn norsk trend i disse Knausgård-tider, mens hun i andres øyne overskrider grensene for sømmelig kvinnelig atferd, så vel i Norge som i Pakistan. Men en ting er det ikke mulig å ta fra henne: Hun er en uvanlig tøff og modig kvinne, enten man nå betrakter henne med pakistanske eller norske øyne. Hun er også en sjeldent frittalende representant for en gruppe vi nordmenn flest vet altfor lite om, men som vi vil bli nødt til stadig å forholde oss tettere til: første generasjon nordmenn som har vokst opp her i landet, men som har utenlandske foreldre, som attpåtil kommer fra en kultur som står oss fjernt.

Forrige torsdag inviterte Shabana Rehman publikum «hjem til seg», og det skal hun gjøre fram til 5. desember. For anledningen befinner «hjemmet» hennes seg i Akersgata, nærmere bestemt på Centralteatret. Der tar hun publikum med på en time og et kvarters lang reise gjennom sitt eget liv, og på den korte tiden opplever jeg direkte og brutalt hvordan det har vært, og for alt jeg vet hvordan det fremdeles er: å vokse opp som unorsk i Norge. På vondt, men kanskje først og fremst på godt.

Ikke fordi at det er noe særlig nytt som kommer

fram i kveldens løp. Det meste har hun skrevet om før, i høst ga hun til og med ut bok om sine traumatiserende ungdomsopplevelser med voldelig kjæreste og seksuelt misbruk i institusjonen der hun ble plassert. Ingenting tyder heller på at hun denne gangen har fornyet seg som standupkomiker. Når dette likevel blir en enestående opplevelse, skyldes det en eneste ting, formen hun har valgt å kommunisere sitt budskap på: den aller eldste formidlingsformen av alle, teaterfortellingene.

Er hun en dreven skuespillerinne der hun fra det ene øyeblikket til det andre skifter fra gråt til latter, eller lar hun selv hemningsløst rive med av sin egen beretning? Det er umulig å si, men det viktige er at jeg takket være den direkte og levende fortellingsmåten hun har valgt, forstår med hele meg hvordan det har vært å vokse opp på Holmlia som «norsk» jente med en pakistansk far som ville lykkes i sitt nye hjemland, men ikke klarte å holde tritt med «fremskrittet», i dette tilfelle Rimi-Hagens billige dagligvaretilbud, og gikk dundrende konkurs. En stund holdt han på å gå i hundene, men han kom seg opp igjen, og fikk det til nok en gang, til han falt utmatet sammen 52 år gammel. Og med en pakistansk mor som aldri har lært seg norsk, men som på sin måte formidlet sin verdens skjønnerhet og kulturelle rikdom til datteren.

Gjennom årene har vi fått tutet ørene fulle av at hvor berikende det flerkulturelle fellesskapet er for vår norske kultur. På Centralteatret forleden overbeviste Shabana Rehman meg om sannheten i påstanden, nettopp fordi hun er blitt den grenseoverskridende kvinnen hun er. Og den eldste kunstneriske kommunikasjonen av dem alle, teatret, ga liv til hennes dagsaktuelle politiske budskap.

IdaLou Larsen

Blir ikke spurt

Forskerne står klare til å bistå forfattere og kunstnere i naturvitenskapelige spørsmål, men blir i liten grad spurt.

BØKER

Av Olav Brostrup Müller

I forrige uke kritiserte Gert Nygårdshaug norske forfattere for å være lite interesserte i forskning og naturvitenskap.

En uformell e-postutsendelse Klassekampen har foretatt, bekrefter langt på vei det samme inntrykket: Norske forskningsinstitusjoner får stort sett være i fred for norske forfattere og kunstnere.

– Så vidt jeg vet har vi ikke blitt kontaktet av forfattere i det hele tatt i løpet av de siste årene, skriver Ingrid Stensland i kommunikasjonsgruppa for Det matematiske-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo.

– Sjelden

– Det er også veldig sjelden vi bli kontaktet av andre kunstnere, men vi er blitt kontaktet en gang tidligere i år av en bildekunstner som var interessert i å lage bilder med realfaglig kontekst, opplyser Stensland til Klassekampen.

I Bergen finnes et av landets fremste vitenskapsmiljøer innen klimaforskning; Bjerknessenteret.

– Jeg kan ikke erindre at vi har blitt kontaktet av skjønnlitterære forfattere som har drevet research i forhold til klimaendringene, svarer professor Eystein Jansen ved Bjerknessenteret på Klassekampens spørsmål om fagmiljøet opplever stor pågang fra forfattere og kunstnere.

– Men vi har hatt et fruktbart samarbeid med den britiske skulptøren Charlie Hooper omkring prosjektet Time-line, som tidligere har vært vist i både Bergen og Tønsberg.

Jansens kollega Helge Drange opplyser at han på sin

FAKTA

Uinteresserte forfattere?

■ Er norske forfattere og kunstnere nok opptatt av naturfag og forskning? Nei, mener flere ledende intellektuelle.

■ «Det er litt trist når planen er i krise, at vi har masse teknologer og teknokrater som forsøker å løse krisa, men veldig få humanister,» uttalte Nina Witoszek til Klassekampen i forrige uke.

■ Norske forskningsinstitusjoner opplyser at de i svært liten grad blir kontaktet av forfattere og kunstnere.

side nylig har hatt besøk på kontoret:

– Jeg hadde en meget interessert forfatter innom kontoret forleden dag: Caterina Cattaneo, hun arbeider med en skjønnlitterær bok for barn, skriver han.

– Taushet

Også i Trondheim har de gått gjennom hvem som har tatt kontakt med fagmiljøet i det siste:

– Jeg har gjennomført en liten stikkprøve blant sentrale medlemmer av den vitenskapelige staben her, og svaret er ganske tydelig: Ingen har blitt kontaktet av norske forfattere eller andre kunstnere, opplyser Christine Sætre ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi ved NTNU i en e-post.

– *Opplever dere at norske forfattere har oversikt over naturvitenskapelige emner, og at viktige problemstillinger innen deres fagfelter gjenspeiles i norsk litteratur og kunst?*

– Nei, svarer Sætre.

Hun får følge av NTNU-kollega Jan Erik Kaarø:

– Vi får nok ikke plagsomt mange henvendelser fra forfattere eller andre kunstnere. Personlig har jeg jobbet i drøyt 19 år med å informere om

Eystein Jansen

Klassekampen 19. november

Klassekampen 17. november

NTNU og har aldri noen gang opplevd å få researchspørsmål fra skjønnlitterære forfattere eller andre kunstnere, mener Kaarø.

– Teknologene og naturviterne bygger landet og oljerikdommen i taushet, styrt av siviløkonomer og jurister på Stortinget og uten at den norske kunstnereliten offer dem så mye som en eneste ballade eller nøkkelroman, påpeker Kaarø, før han plutselig kommer på noe:

– Norske sivilingenjører forening ga i 1999 faktisk ut en diktsamling. Den het «Vår uro med alt» og var en antologi som ble redigert sammen av Ove Røsbak. Den viste at poesi og teknologi faktisk kan kombineres.

Unntaket

I Tromsø har man visst det lenge:

– Norsk Polarinstittutt har jevnlig kontakt med forfattere og kunstnere, ofte som besøk i biblioteket av forfattere som har gått gjennom eldre kilde-materiale, for eksempel dagbøker fra Ishavet, opplyser Gunn Sissel Jaklin ved Polarinstittuttet i Tromsø.

– Det er en lang tradisjon for dette i polarforskningen. I sommer hadde vi en kunstmalar og en som jobber med skulpturer/installasjoner og andre uttrykk. Vi har også regelmessig med oss fotografer og kunstnere på forskingsstokt eller på besøk på forskingsstasjonen i Ny-Ålesund.

olav.brostrup@klassekampen.no

Funnet på Julemessa

Klassekampens julemesse er vidan kjent for sin store bokavdeling. Det regner vi med blir tilfelle også i år. Så kom innom teatersalen til BUL i Rosenkrantz' gate 5. desember, mellom kl. 11.00 og 16.00.

Gro har utpekt Jens til den nye landsfaderen. Dersom han stikker innom julemessa og er riktig heldig, finner han dette eksempelet på hva han har i vente: Folkets hyllest i ord og bilder – med og uten enderim. Skjønt det er visst ingen bilder med enderim. Der har du noe å strekke deg etter, Jens.

Har du bøker til overs? Vi tar imot – gaver leveres til Klassekampen, Grønland 4, 5. et. senest 27.11.09. Har du mer enn du klarer å bære opp selv, må du ringe på forhånd på telefon 22 05 95 00. www.julemessa.no.

